

Algemene vergadering van 20 april 2013

Op 20 april 2013, om 9 uur, opende voorzitter André Bert de 27ste algemene vergadering van het Instituut. Voor deze gelegenheid begaven meer dan 800 leden zich naar het Auditorium 2000 aan de Heizelpaleizen van Brussels Expo. Hieronder vindt u het verslag van deze vergadering.

Bureau

Het bureau is samengesteld uit de heer André Bert, voorzitter, de heer Benoît Vanderstichelen, ondervoorzitter, de heer Jos De Blay, secretaris-penningmeester, de heer Jean-Luc Killesse, secretaris, de heer Emmanuel Degrève, lid van het uitvoerend comité en de Raad, en de heer Bart Van Coile, lid van het uitvoerend comité en de Raad, bijgestaan door de heer Eric Steghers, algemeen directeur.

Aanstelling stemopnemers

De algemene vergadering van de leden gaat over tot de aanstelling van de stemopnemers.

De algemene vergadering stelt de volgende leden aan:

Voor het mandaat van voorzitter:

De heer Benoît Vanderstichelen, accountant en belastingconsulent (enige kandidaat)

Voor het mandaat van ondervoorzitter:

De heer Bart Van Coile, accountant en belastingconsulent (enige kandidaat)

Uitslag van de verkiezing van de Raadsleden

Voor het mandaat van Nederlandstalig Raadslid:

Wegens een technisch ongemak en verkeerd begrip van de stemprocedure werden de leden uitgenodigd om een tweede keer te stemmen. De resultaten van deze verkiezing zijn: De heer Johan De Coster, accountant (793 stemmen)

De heer Jos De Blay, accountant en belastingconsulent (775 stemmen)

Mevrouw Fredegonda Schelfhaut, accountant en belastingconsulent (760 stemmen)

Mevrouw Denise Bauwens, accountant en belastingconsulent (744 stemmen)

De heer Hein-Lode Vandelanotte, accountant en belastingconsulent (637 stemmen)

De heer Lucien Ceulemans, accountant en belastingconsulent (583 stemmen)

Voor het mandaat van Franstalig Raadslid (omdat het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal te verkiezen plaatsen, worden de kandidaten voor verkozen verklaard):

Mevrouw Aurore Mons delle Roche, belastingconsulent

Mevrouw Joëlle Van Hecke, accountant en belastingconsulent

De heer Pol Cuvelier, accountant en belastingconsulent

Bureau

De heer Vincent Delvaux, accountant en belastingconsulent
 De heer Emmanuel Degrève, belastingconsulent
 De heer Jean-Luc Killesse, accountant en belastingconsulent

Aanstelling commissarissen

Voor het mandaat van Nederlandstalig effectief commissaris:

De heer Guy De Coen, accountant en belastingconsulent
 (enige kandidaat)

Voor het mandaat van Nederlandstalig vervangend commissaris:

De heer Lodewijk Goubert, accountant (enige kandidaat)

Voor het mandaat van Franstalig effectief commissaris:

De heer Yves Drapier, accountant en belastingconsulent
 (enige kandidaat)

Toespraak van de heer André Bert, uittredend voorzitter

André Bert maakt een balans op van het jaar 2012, dat hij een moeilijk jaar noemt. Pas in december 2011 kregen we een regering met volle bevoegdheden en dat had ingrijpende gevolgen. De precaire toestand van de overheidsfinancien leidde tot een belangrijk aantal fiscale maatregelen, die soms in sneltreinvaart op de ondernemingen en de burgers afkwamen. Dit had heel wat gevolgen voor ons beroep. De strijd tegen de fraude werd als prioritair aangemerkt, en de uittredende voorzitter merkt op dat de sectoren, de ondernemingsvormen en de beroepsgroepen op een nooit geziene wijze werden bestempeld als fraudeurs of medewerkers aan de organisatie van fraude. Hij vindt dat de overheid zich hierdoor een vrijgeleide heeft veroorloofd om op om het even welke wijze ondernemingen en beroepsgroepen te stigmatiseren bij de bevolking om op die manier de genomen maatregelen te verantwoorden. André Bert stelt helaas ook vast dat hij ondanks talrijke beloften geen persoonlijk onderhoud heeft gekregen bij de staatssecretaris voor de fraudebestrijding, terwijl 'het actieplan van het College van de strijd tegen de fiscale en sociale fraude 2012-2013' voorziet om binnen dit college een werkgroep te installeren rond het thema om zo tot concrete voorstellen te komen, waarbij ook de economische beroepen worden betrokken. André Bert is dan ook niet verwonderd dat het aantal startende ondernemingen nog nooit zo laag is geweest.

De uittredende voorzitter blikt vervolgens terug op een aantal verwezenlijkingen van de Raad, die vooral met het oog op de toekomst tot stand zijn gekomen.

1. Communicatie met het Instituut

De Raad heeft het e-loket aangeboden. Dit communicatiekanaal kunnen leden en stagiairs gebruiken om zelf een aantal gegevens te beheren of om door het IAB beheerde gegevens te raadplegen.

2. Kwaliteit

De kwaliteit is eigenlijk het algemene thema van 2012 geworden: André Bert vermeldt bovenop de ontwikkeling van de nieuwe logo's en de tools, ook de publicatie van de handleiding organisatie en procedures en de presentatie van het 'Witboek Kwaliteit'. De spreker nodigt de leden uit regelmatig naar de website van het Instituut te surfen en hij verwijst vervolgens naar de opdrachtbrief. Hij benadrukt ook dat de Raad, na de goedkeuring van de norm kwaliteits-toetsing en na de installatie van de commissie, de toepassing ervan op het terrein aan het voorbereiden is.

3. Relaties met onze overheid

a. Met de bevoegde ministers is de Raad erin geslaagd om de leden toegang tot het beroep te laten verwerven op basis van zeven jaar beroepservaring en het vereiste diploma. Deze wetswijziging is reeds goedgekeurd in de parlementaire commissie en verwacht wordt dat het parlement deze zal goedkeuren tegen eind juni. Groot was echter de verbazing van de Raad en van de voorzitter toen ze in september 2012 werden uitgenodigd om te spreken over de splitsingsmodaliteiten van het Instituut. De drie erkende instituten hadden

eerder laten weten dat ze de eenheid van hun instituut wensen te behouden. Om niets opgelegd te krijgen, heeft de Raad een voorstel ingediend dat vooral een taalsplitsing beoogt betreffende de persoonsgebonden gegevens, waarvan sommige reeds nu bestaan. Nadien werd daar niets meer van gehoord. De verdere uitvoering van de staatshervorming brengt misschien uitsluitel.

b. De relatie met het Ministerie van Financiën en de administratie. Nadat de Raad een hoopvol contact had opgebouwd met minister Van Ackere, wil het Instituut dat contact bestendigen met zijn opvolger, Koen Geens. Ter gelegenheid van het congres van het Forum for the Future werden ook goede intenties geuit omtrent de samenwerking van onze beroepen met Financiën. De uittredende voorzitter wenst dat er een einde wordt gemaakt aan de diabolisering van het beroep, die wij de laatste tijd meemaken.

4. Het label 'kwaliteit is onze troef'

André Bert brengt een aantal succesvolle initiatieven ter sprake: de radiocampagne om het beroep van accountant beter kenbaar te maken met de slogan: "Raad van uw accountant is goud waard" – een première voor het Instituut; het congres Forum for the Future van 6 december 2012, waar maar liefst 2 352 leden van het Instituut aan deelnamen en waar het Instituut, door de inbreng van eigen sessies, een meerwaarde bood aan zijn leden. In november 2012 ging de derde roadshow van start. Gebouwd rond de thema's kwaliteitstoetsing en het witboek kwaliteit kon het Instituut opnieuw ongeveer 3 000 leden en stagiairs ontmoeten.

De zeer ontroerde uittredende voorzitter, die een staande ovatie kreeg, bedankte iedereen die meewerkte in het kader van het Instituut om onze beroepen de waarde te geven die zij verdienen.

Duotoespraak van de heren Benoît Vanderstichelen, voorzitter, en Bart Van Coile, ondervoorzitter

De heren Benoît Vanderstichelen en Bart Van Coile – respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter – gaven hun toespraak in de vorm van een dialoog. Ze stelden de uitdagingen van de volgende jaren voor aan de algemene vergadering.

De nieuwe voorzitter bedankte de uittredende Raad onder leiding van André Bert om de kwaliteit in het hart van het

Duotoespraak nieuwe voorzitter en ondervoorzitter

beroep te hebben geplaatst. Hij benadrukt eveneens de democratische en bindende kwaliteiten van de uittredende voorzitter. Benoît Vanderstichelen kondigt aan dat er binnenkort een strategische raad zal plaatsvinden en dat de nieuwe ploeg met dezelfde zin voor vernieuwing zal voortwerken.

Bart Van Coile legt uit hoe deze continuïteit met verandering verenigd kan worden. Ten eerste moet kwaliteit het handelsmerk van het IAB en van zijn leden blijven. Een stap die reeds genomen werd en dus moet continuïteit worden nagestreefd. Bovendien moeten de kwaliteiten en de competenties van de leden hen toelaten om andere markten te veroveren en om hun rol als eerstelijnsadviseur te versterken. De heren Vanderstichelen en Van Coile overlopen vervolgens vijf thema's waaraan de komende drie jaar meer visibiliteit moet worden gegeven en waarbij het IAB een duidelijke positie moet verwerven.

Op het vlak van economie benadrukt Benoît Vanderstichelen de verdere regionalisering van de economie in België. Elk gewest voert een nieuw beleid in, en het IAB moet zich daaraan aanpassen. Dat betekent ook dat de accountants en de belastingconsulenten hun rol als stimulator en als spoedarts moeten ontwikkelen. Voor ondernemingen in moeilijkheden wordt een koepel ten dienste van de gewesten in werking gesteld. Voor starters en voor de financiering van de ondernemingen zullen drie regionale overlegcommissies opgericht worden. Op het vlak van de concurrentie tussen de economische en de juridische beroepen moeten dezelfde regels worden ingevoerd.

Hoe moet er binnen de ondernemingen gehandeld worden? Bart Van Coile antwoordt dat de professionals zichzelf moeten verplichten het pad van de toekomst – de technologische revolutie – op te gaan. Deze voortrekkersrol zal in de

toekomst een bron zijn van concurrentiële voordelen en erkenning. De leden moeten eerst de elektronische facturatie bevorderen en ze moeten zich engageren tot een paperless office. Bovendien telt het IAB 3 000 interne leden, voor wie de titel een garantie is voor kwaliteit. De nauwe band tussen beide titels, intern en extern, is essentieel. Volgens Bart Van Coile moet dat ook binnen een wettelijk kader erkend worden, en dan in het bijzonder voor de titel van belastingconsulent. Bart Van Coile en Benoît Vanderstichelen zullen de leden bijstaan met initiatieven op technisch en technologisch vlak, en meer bepaald op het uiterst belangrijke project van de elektronische facturatie. Ook zullen ze de titels promoten bij bedrijven en zullen ze nog meer aandacht hebben voor de specifieke domeinen voor de interne leden, onder andere door het herdynamiseren van de ad-hoccommissie.

Welke houding moeten we aannemen tegenover de regering en de belastingadministratie betreffende de fiscale verplichtingen? Voor Benoît Vanderstichelen is een partnership met de regering en de administratie onontbeerlijk voor de opbouw van een vertrouwensrelatie. Het IAB zal het voorstel van de minister van Financiën ten volle benutten en zal met zijn leden investeren in de oprichting van een forum van de economische beroepen. Dit forum vormt de kans om te overleggen over de uitvoerbaarheid van de nieuwe fiscale maatregelen en om de maatregelen die ver van de realiteit en de praktijk staan, zo veel mogelijk te voorkomen. Daartegenover vraagt het IAB om tegemoetkomingen, bijvoorbeeld door exclusief aan onze beroepen toevertrouwd de bijzondere opdrachten of fiscale taken (vertegenwoordiging voor de fiscale rechters) te versterken.

Benoît Vanderstichelen

Duotoespraak Benoît Vanderstichelen en Bart Van Coile

Op het vlak van fiscale fraude betreurt Benoît Vanderstichelen dat de leden van het IAB veel te vaak gestigmatiseerd worden en ten onrechte beschouwd worden als aanzetters tot allerhande fraudeconstructies. Hij merkt op dat de accountants en de belastingconsulenten geen controleurs zijn. Volgens Benoît Vanderstichelen zou de fiscale fraude kunnen worden beperkt door het monopolie te geven aan de economische en juridische professionals zodra een onderneming haar opdrachten inzake vennootschapsbelasting en btw-aangifte uitbesteedt. Voortaan wil het IAB systematisch reageren op misplaatste uitspraken van onze verkozenen. Ook zal het Instituut zichzelf het recht voorbehouden om te overleggen met de andere beroepsverenigingen.

Bart Van Coile wil de uitdaging aangaan om jongeren te betrekken. De toestroom van de jongeren naar het beroep van accountant en belastingconsulent moet worden gestimuleerd. De stage, die als praktische ervaring dient, moet prioritair blijven. De ondervoorzitter wil daarom een moderner en dynamischer communicatiebeleid voeren: we moeten hun taal spreken, meer bepaald die van de sociaalnetwerksites. We moeten gehoor geven aan hun specifieke behoeftes en hun eigen dagelijkse realiteit. Hierbij zouden we de vertegenwoordiging van de jongeren nog meer kunnen versterken.

Toespraak van de heer Emmanuel Degrève, lid van het uitvoerend comité en van de Raad

In de hoedanigheid van jongste Raadslid wil Emmanuel Degrève in de eerste plaats hulde brengen aan André Bert. Hij dankt hem voor zijn interesse voor de nieuwe ideeën, voor zijn openheid van geest en voor zijn democratische talenten. Hij benadrukt het grootscheepse project van het Instituut – de communicatie – en de nieuwe richting – die van de marketing – die de Raad in 2010 is ingegaan. De Raad maakt gebruik van de kwaliteiten van de leden van het IAB om een expliciet, zichtbaar en simpel imago te ontwikkelen, door de titels van accountant en belastingconsulent in twee

Emmanuel Degrève, lid van de Raad en het uitvoerend comité

merken te veranderen. Emmanuel Degrève merkt op dat de afgelopen drie jaar niet altijd even gemakkelijk waren. Iedereen moest eerst ervan overtuigd worden dat het merk garant stond en het ingrediënt was voor een ambitieuzer communicatiebeleid. In 2011 verscheen voor de eerste keer het nieuwe logo. De Raad verklaart dat kwaliteit de troef is van de leden. Met de boodschap “Raad van uw accountant is goud waard” werd er volgens de spreker meteen een link gelegd tussen de leden van het Instituut en de waarde van het geld. Ook benadrukt hij dat de radiocampagne het sluitstuk was van de acties die het Instituut tijdens dit mandaat heeft uitgevoerd.

Emmanuel Degrève definieert de hoofdlijnen waaraan de Raad gedurende de volgende maanden moet werken: een vervolg geven aan de campagnes, systematisch gebruikmaken van het merk, de leden mobiliseren tot het verspreiden van dit merk, de werktaal moderniseren, en ten slotte, communicatie toespitsen op onze leden. In navolging van Bart Van Coile en Benoît Vanderstichelen herhaalt de spreker dat de leden – aan de hand van het marketingbeleid van het Instituut – actie moeten ondernemen en hun aanwezigheid moeten bevestigen teneinde passieve communicatie om te zetten in actieve communicatie. Emmanuel Degrève stelt bijvoorbeeld vast dat de accountants en de belastingconsulenten ondervertegenwoordigd zijn in het parlement, maar hij bevestigt tegelijkertijd dat de leden binnenkort de beste advocaten van hun cliënten zullen zijn.

Het Instituut zal veel sneller reageren op de actualiteit. Het nieuwe communicatiebeleid zal onze hedendaagse en onze toekomstige jeugd betrekken. De pas erkende leden worden verenigd in het jongerenplatform en zullen het kunnen gebruiken om hun bezorgdheden te delen. De komende maanden wordt er een nieuwe website opgericht:

“Ik wil accountant worden”. Het Instituut zal ambassadeurs uitzenden om de jeugd en de studenten warm te maken voor ons beroep. Emmanuel Degrève kondigt ook aan dat het Instituut zal voortbouwen op de inspanningen van Jean Baeten en Robert Moreaux ten gunste van de 3 000 interne leden van het Instituut: nieuwe evenementen worden voorzien, net als een nieuwe website.

Ten slotte duidt Emmanuel Degrève aan dat er na drie jaar werken aan een nieuw en efficiënt communicatiebeleid, er nieuwe initiatieven zullen volgen teneinde de contacten en de samenwerking met de beroepsverenigingen te versterken. Verder zullen er nieuwe roadshows georganiseerd worden en zullen de leden gratis

kunnen deelnemen aan het Forum for the Future.

Financieel verslag

De heer Jos De Blay, secretaris-penningmeester, brengt verslag uit van de financiële toestand van het Instituut en bespreekt de financiële balansen die aan de leden werden bezorgd.

Eén lid stelde vast dat de activa en de passiva in de balans 2012, die aan de leden werd uitgedeeld, niet gelijk was. Het ging echter om een materiële fout, waarvoor de secretaris-penningmeester zich heeft verontschuldigd.

Met 83,55 % stemmen voor en 16,45 % stemmen tegen werd de jaarrekening 2012 goedgekeurd.

Jos De Blay, uittredend secretaris-penningmeester

Verslag van de commissarissen

De heren Yves Mottet en Lodewijk Goubert, commissarissen, brengen verslag uit over de rekeningen van het afgelopen jaar. Als conclusie van hun verslag van commissaris – een mandaat dat beiden in alle vrijheid en onafhankelijkheid konden uitoefenen in samenwerking met de Raad en de diensten van het Instituut – bevestigen de commissarissen dat de jaarrekening, die op 31 december 2012 een balanstotaal van € 5 240 274 en een tekort van € 29 540 vertoonde, exact is. De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de financiële toestand en het vermogen

van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, en leeft de wettelijke Belgische boekhoudkundige regels na.

Voorstelling begroting 2013

De heer Jean-Luc Killesse, Franstalig secretaris, stelt vervolgens de begroting 2013 voor. De ledenbijdragen voor natuurlijke personen en vennootschappen worden verhoogd met 2 %. De verplichte bijdrage aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) bedraagt voortaan € 16,04.

Categorieën	Bijdragen in euro
1) Natuurlijke personen – interne leden Een vermindering van 50 % wordt toegekend aan: a) nieuwe interne leden erkend in 2013, 2012, 2011, na de stage te hebben doorlopen b) gepensioneerde interne leden	431,83 215,91 215,91
2) Natuurlijke personen – externe leden (verplichte bijdrage CFI, Cel voor Financiële Informatieverwerking, € 16,04 inbegrepen) Een vermindering van 50 % wordt toegekend aan: a) nieuwe externe leden erkend in 2013, 2012, 2011, na de stage te hebben doorlopen (verplichte bijdrage CFI, Cel voor Financiële Informatieverwerking, € 16,04 inbegrepen) b) gepensioneerde externe leden (verplichte bijdrage CFI, Cel voor Financiële Informatieverwerking, € 16,04 inbegrepen)	635,77 339,86 339,86
3) Professionele vennootschappen <ul style="list-style-type: none"> • eenpersoonsvennootschappen • andere 	282,17 619,73
4) Stagiairs (administratieve kosten) – 5 jaar + 5 jaar	160,00 320,00
5) Stagiairs (inschrijvingsrechten)	160,00

Jean-Luc Killesse, uittredend secretaris

Met 81,71 % stemmen voor en 18,29 % stemmen tegen werden de begroting 2013 en de ledenbijdragen 2013 goedgekeurd.

Met 84,85 % stemmen voor en 15,15 % stemmen tegen werden de Raadsleden en de penningmeester van hun functie gekwetend.

Korte samenvatting van de genomen beslissingen

De algemene vergadering heeft de volgende beslissingen genomen:

- Aanstelling nieuwe voorzitter, ondervoorzitter en Franstalige Raadsleden;
- Verkiezing nieuwe Nederlandstalige Raadsleden;
- Aanstelling twee effectieve commissarissen, een Nederlandstalige en een Franstalige, en een plaatsvervangende Nederlandstalige commissaris;

Marc De Vos, directeur Itinera Institute en André Bert, uittreidend voorzitter

- Goedkeuring van de jaarrekening;
- Goedkeuring van de begroting 2013, ledenbijdragen voor natuurlijke personen en vennootschappen, die met 2 % verhogen, inclusief de verplichte bijdrage aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI), die € 16,04 bedraagt;
- Kwijting Raadsleden en penningmeester.

Academisch gedeelte

Overzicht van de heer Marc De Vos, directeur van het Itinera Institute en docent Belgisch, Europees en internationaal arbeidsrecht aan de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel, over de plaats van de crisis en hoe we eruit kunnen raken.

7 crisissen

Marc De Vos vraagt zich in de eerste plaats af over welke crisis het gaat. Volgens hem is er immers sprake van meerdere crisissen. Misschien is er zelfs geen crisis, want een crisis laat veronderstellen dat men eerst gezond is, vervolgens slecht gaat of ziek is en uiteindelijk weer beter of gezond is. Wellicht zijn de crisissen zodanig structureel dat er sprake is van een 'toestand'. In zijn uiteenzetting bespreekt Marc De Vos zeven crisissen.

Bancaire en financiële crisis

De financiële crisis en de bankencrisis van begin 2007 worden vandaag de dag beschreven als de meest ingewikkelde crisis sinds mensenheugenis. Toch is die volgens Marc De Vos redelijk eenvoudig te verklaren. Alles draait immers om 'assets' die een grote economische boom kennen, een bubbel worden en uiteindelijk barsten. Rijkdom verandert

in geldtekort en dus lopen we schulden op. Dat vraagt om een aanpassingsperiode, waarbij de schuld moet worden opgekuist. In het geval van de bankencrisis gaat het om een systeemcrisis. Dat betekent dat alles tegelijkertijd moet worden hersteld, met nieuw kapitaal en nieuwe regels. Die crisis is vandaag nog altijd aanwezig: niemand kan zeggen wanneer die gedaan is.

Geen geld

Er is geen geld, want de regeringen hadden vóór de crisis reeds een schuldenberg, die ze moesten wegwerken. Om de economie opnieuw te stimuleren en de banken te redden, geeft de regering geld uit. Vraag is echter of deze schuld ook terugbetaald kan worden. Volgens Marc De Vos bevinden we ons in een soort van 'toestand'. Over een periode van twintig jaar is de totaliteit van de schuld in verhouding tot het bbp in België gestegen van 170 % naar 356 % (cijfers 1980 tot 2010). Een vergelijkbare situatie wordt waargenomen in andere OESO-landen. Dit is een periode van voortdurende opeenstapeling van de schuld om de normale evolutie van de economie te stabiliseren. Een schuldverslaving, waarvan iedereen heeft geprofiteerd, en waardoor iedereen boven zijn stand heeft geleefd. Die schuld moet op een of andere manier worden losgelaten, en betaald.

Op Europees vlak

Dit wordt extra bemoeilijkt door de euro en het Europees beleid. Bij de invoering van de eenheidsmunt kregen alle eurolanden evenveel koopkracht en kredietwaardigheid als Duitsland. Als gevolg hiervan werd massaal geïnvesteerd in vastgoed. Dan stellen we vast dat er geen instrumenten beschikbaar zijn om dit eurobeleid en de monetaire unie te managen of te laten functioneren. Het Verdrag van Maastricht en de Lissabonstrategie werden niet uitgewerkt, waardoor steeds tijdelijke maatregelen genomen moeten worden. De oplossing? Op dezelfde manier werken als Duitsland. Europa moet met andere woorden 'verduitsen', terwijl het

Marc De Vos

Benoît Vanderstichelen, André Bert en Bart Van Coile

beoogde doel was om de macht van Duitsland in te perken. Politiek gezien zal dit volgens Marc De Vos leiden tot populisme, zoals dit het geval is in Griekenland, Cyprus, Portugal, en binnenkort in Italië. Het risico is dat de euro zou kunnen kapseizen, met een nieuwe Europese crisis tot gevolg.

Geen potentieel

De economie zelf gaat veel minder goed dan gedacht. Er is immers niet genoeg economisch potentieel om opnieuw aan te sluiten met de groei. De groeiverwachtingen worden momenteel naar beneden gesteld. In België is de groei gedaald van 2 naar 1 %. Reden hiervoor is omdat er behalve computers geen nieuwe innovaties zijn sinds 1950. De uitdaging is dus iets nieuws uit te vinden om te groeien, en dus ook om de werkloosheid weg te werken. Dat is volgens Marc De Vos belangrijk, want ze treft voornamelijk de jongere generatie. Deze generatie zal op een bepaald moment de politiek doen bewegen, teneinde structurele investeringen te maken om jongeren weer aan het werk te krijgen. Anders lopen we het risico de jongere generatie te 'verliezen'.

Op wereldniveau

Niet alleen op Europees niveau, maar ook op wereldniveau heeft de economie een flinke deuk gekregen. De globalisering, die na de val van het communisme in 1989 begonnen is, is in 2007 geëindigd. Eén ding leek nog te werken: de vrijemarkteconomie, de handel en de democratie. In de periode tussen 1989 en 2007 heeft de mensheid fenomenale vooruitgang geboekt in de creatie van welvaart, jobs en in de vernietiging van armoede. Tijdens de bankencrisis stellen we echter vast dat er op wereldschaal geen bestuursvehikel is voor de economie. De G20, die de hele wereld bestuurt, werd wel opgericht, maar tegelijkertijd werden de

G2, de G2bis, de G2ter enz. ook ingevoerd. Eigenlijk coördineert niemand, bij gebrek aan een consensus. Voor de crisis bestond er de Washington Consensus, die door iedereen werd uitgedragen. Deze consensus werd echter afgevoerd, en vandaag weet niemand wat er in de plaats zal komen. Er is geen bereidheid om op wereldniveau een nieuw akkoord te sluiten. Zogenaamde bilaterale akkoorden worden dan weer wel gesloten. Een voorbeeld hiervan is China. China laat westerse marktleiders de Chinese markt aanboren, op voorwaarde dat ze in ruil hun knowhow delen. Vervolgens steekt China deze knowhow in een Chinees bedrijf dat volledig gesteund wordt door de Chinese regering en de Chinese staatsbanken. We stellen dan ook vast dat de concurrentieregels op wereldniveau niet meer eerlijk verlopen. De globalisering wordt steeds meer nationalistisch, beïnvloed door nationale keuzes met als gevolg dat we een zeer hoge geopolitieke prijs betalen voor deze crisis. China investeert op strategische wijze steeds meer in Europese bedrijven, waardoor het steeds meer voet krijgt in Europa.

Op Amerikaans niveau

Ook de Verenigde Staten hebben geen geld meer. Het groeipotentieel is eveneens onvoldoende ten opzichte van de demografische groei. Ook de VS hebben een competitiviteitsprobleem en dus moeten ze besparen. De eerste besparingspost is het leger. Marc De Vos merkt namelijk op dat de VS niet heeft ingegrepen in Syrië, Egypte, Mali. Dat heeft Europa gedaan.

Vergrijzing

De babyboomers – geboren na de oorlog – hebben tijdens de 'golden sixties' de schuld gecreëerd. Onder meer dankzij de betere gezondheid leeft deze generatie ook langer dan vroeger. Bovendien hebben de babyboomers niet genoeg kinderen gemaakt, waardoor er geen geld meer beschikbaar is om hun gezondheidszorg en hun pensioen te betalen. Ons systeem is namelijk gebaseerd op de veronderstelling dat de economie en de demografie zullen blijven groeien. Zowel de economie als de demografie zitten echter in dalende lijn. Vroeger waren er bijvoorbeeld vier mensen potentieel actief per gepensioneerde/zieke, vandaag zijn dat slechts twee potentieel actieve mensen per gepensioneerde/zieke. Marc De Vos besluit dat we de schuld moeten betalen en de begrotingsmarge moeten vinden om te hervormen. Er is namelijk niet genoeg economische groei, en er bestaat in België de niet-geprefinancierde factuur voor de gezondheidszorg.

Oplossingen

Marc De Vos heeft sterke twijfels over het einde van de eurocrisis. Europa speelt immers met zijn toekomst. De gevolgde strategie is volgens hem niet de juiste, omdat die als een boemerangeffect gaat werken. In eerste instantie moet deze bom ontmijnd worden, en dat kan op verschillende manieren. Ofwel moet de eurozone worden ontploft – met landen die de dieperik worden ingeduwd – ofwel bijeengehouden. Voor de tweede optie moeten we echt solidair zijn, en dus meer geld geven. Deze optie geniet de voorkeur van het zuiden van Europa, onder andere van Frankrijk. Daartegenover moet uiteraard staan dat de budgettaire hervorming gecontroleerd dient te worden. Hier staat het noorden van Europa, met Duitsland op kop, achter. Omdat Frankrijk solidariteit wil en Duitsland controle, blokkeert de situatie in Europa. De Italiaan Draghi probeerde beide visies te combineren: in ruil voor solidariteit moeten de landen zich onderwerpen aan het programma van de Europese Commissie. Iets waarmee geen enkel land tot nog toe akkoord gaat. Om te vermijden dat de eurozone barst en de crisis verder verdiept, moet volgens Marc De Vos deze visie alsnog gevolgd worden.

Tweede oplossing om de intellectuele crisis en de crisis van de westerse macht en legitimiteit te verwerken, is een verdrag van vrije wisseling tussen Europese en de Amerikaanse economische zones. Hiervoor is Marc De Vos zeer gewonnen. Dankzij deze verantwoordelijkheid zullen beide economieën samen weer aan geloofwaardigheid winnen. Volgens Marc De Vos is dit een goede evolutie en moeten we tegen China een kleine handelsoorlog voeren, met als risico dat China zal antwoorden.

Optimisme

Marc De Vos is er vervolgens van overtuigd dat we nog kunnen groeien. De middenklasse in de ontwikkelende landen – 3 miljard – is volgens hem de motor van elke evolutie. Onze jaren 60 waren bijvoorbeeld het gevolg van het ontstaan van een middenklasse na WOII. Ter vergelijking: vandaag is de middenklasse tien keer groter dan in de jaren 60. Eerste oplossing is toegang krijgen tot die middenklasse.

Tweede oplossing is gebruikmaken van de babyboomers: zij bezitten kapitaal en tijd. De babyboomergeneratie is dus een nieuwe consumentenmarkt, die zeer succesvol is (reizen, zorg, wonen enz.). Denk bijvoorbeeld aan de nieuwste evoluties voor de volksgezondheid, waarbij iedereen zijn eigen verpleger

wordt. Dit potentieel zal leiden tot een gezondheidseconomie.

Derde oplossing is de ontwikkeling van de groene economie om te kunnen overleven, zoals de groene wagens. De nieuwe middenklasse mag zeker niet leven zoals de afgelopen decennia werd geleefd, want dan putten we de aarde uit.

Vierde oplossing: de immigratie. Die zorgt voor een demografische groei, wat positief is voor de economische groei. We moeten er echter voor zorgen dat het geen ‘probleemimmigratie’ wordt door de immigranten niet verder te marginaliseren, maar te onderwijzen en hun mogelijkheden te benutten. Anders loopt het echt mis.

Mogelijke scenario's

Marc De Vos benadrukt dat de tunnel nog lang en zeer donker is. Hij belooft ons echter dat het licht op het einde zeer helder is. Vraag is natuurlijk of we richting exit gaan, of niet. Marc De Vos ziet een paar scenario's:

Eenzijds ontploft en barst de eurozone, omdat er niets gedaan werd. Anderzijds moeten we samen zoeken naar strategische beslissingen, en zullen we alles moeten hervormen. Waarschijnlijk zullen we ergens tussen beide scenario's zitten: het minimum doen om niet te vallen, maar ook niets te veel doen, zoals Japan gedurende 20 jaar deed en doet. Deze situatie moeten we echter vermijden, want dan is er geen groei meer.

Daarom doet Marc De Vos een oproep om zelf een deel van onze verantwoordelijkheid te nemen. We moeten dus een strategie vinden om dit probleem op te lossen. ●

Benoît Vanderstichelen en André Bert